HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

LAUSUNTO

19.11.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite

Kuuleminen 22.11.2018 hallituksen esityksestä HE 201/2018 vp eduskunnalle tavaramerkkilaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi sekä tavaramerkkioikeudesta tehdyn Singaporen sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.

Yleistä

Käräjäoikeus yhtyy niihin näkökohtiin, joilla esityksessä on perusteltu alun perin vuodelta 1964 olevan tavaramerkkilain kokonaisuudistuksen tarpeellisuutta.

Teollisoikeudelliset riita- ja hakemusasiat, kuten tavaramerkkiin liittyvät asiat, on säädetty käsiteltäviksi markkinaoikeudessa jo vuonna 2013. Tämän vuoksi käräjäoikeutta koskevat vain rikoslain 49:2 muutos sekä uuden tavaramerkkilain 74 § ja 76-78 §:t.

Helsingin käräjäoikeus lausuu hallituksen esityksestä seuraavan.

Ehdotetussa rikoslain 49 luvun 2 §:n muutoksessa täsmennetään teollisrikoksen tunnusmerkistöä ja tavaramerkkilain 74 §:ssä tavaramerkkirikkomuksen tunnusmerkistöä. Käräjäoikeus puoltaa esitettäviä muutoksia, koska ne poistavat oikeuskäytännön aikaisempia tulkinnallisia epäselvyyksiä.

Esityksessä on mm. lausuttu korkeimman oikeuden todenneen H2O MOP- tuomiossaan (tuomio 26.4.2018/868, KKO:2018:36), ettei rikosoikeudellinen vastuu rikoslain 49 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella ulotu EU-tavaramerkin ja yhteisömallin loukkauksiin. Kantaansa korkein oikeus perusteli rikosoikeudellisella laillisuusperiaatteella, jonka mukaan rikokseen syylliseksi saa katsoa vain sellaisen teon perusteella, joka tekohetkellä on laissa nimenomaan säädetty rangaistavaksi. Korkein oikeus katsoi laillisuusperiaatteen edellyttävän sitä, että rikoslain 49 luvun 2 §:ää on tulkittava sen sanamuodon mukaisesti siten, että rangaistavaa voi olla vain tavaramerkkilaissa säädetyn yksinoikeuden tavaramerkkiin ja mallioikeuslaissa säädetyn kansallisen mallioikeuden suojan loukkaaminen. Syytetyn vahingoksi ei myöskään voitu tulkinnallisesti laajentaa oikeutta tavaramerkkiin tai mallioikeutta käsittämään lisäksi

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 650	Porkkalankatu 13	029 56 44200	029 56 44417	helsinki.ko@oikeus.fi
00181 HELSINKI	00180 HELSINKI			

EU-tavaramerkin tai yhteisömallin.

74 §. *Tavaramerkkirikkomus*. Pykälässä säädettäisiin lievistä tavaramerkkioikeuteen kohdistuvista rikkomuksista. Voimassa olevassa tavaramerkkilaissa tavaramerkkirikkomuksista säädetään 39 §:ssä. Voimassa olevaan pykälään verrattuna säännöstä muutettaisiin siten, että siitä käy selkeästi ilmi, että myös yksinoikeutta EU-tavaramerkkiin tai Euroopan Unionin nimeämään kansainväliseen rekisteröintiin loukkaava voi syyllistyä tavaramerkkirikkomukseen. Muutos on tarpeen, koska edellä viitatun oikeuskäytännön perusteella (tuomio 26.4.2018/868, KKO:2018:36, H2O MOP) teollisoikeusrikoksen tunnusmerkistö koskee vain nimettyjen kansallisten lakien vastaisia oikeudenloukkauksia, eikä EU-tavaramerkkiasetuksen ja yhteisömalliasetuksen mukaisia tavaramerkki- ja mallioikeuksia. Todennäköisesti tavaramerkkirikkomusta koskevaa säännöstä tulkittaisiin vastaavalla tavalla.

Kuten esityksen yleisperustelujen jaksossa 2.3, nykytilan arvio, on tuotu esiin, EU:n laajuisten yksinoikeuksien sisällyttäminen rangaistussäännökseen olisi perusteltua. Nykytilaan verrattuna säännöksellä laajennettaisiin tavaramerkkirikkomusta koskevan säännöksen soveltamisala kattamaan myös EU-tavaramerkin loukkaus.

Helsingin käräjäoikeus puoltaa esitystä siltä osin, että sillä on ehdotetun tavaramerkkilain 76 §:n mukaisesti yksinomainen toimivalta. Helsingin käräjäoikeudessa on viimeisen kolmen vuoden aikana (1.1.2015 lukien) tullut vireille kolme asiaa nimikkeellä tekijänoikeusrikos ja kuusi asiaa nimikkeellä teollisoikeusrikos. Asioita on siten vähän ja keskittämisellä voidaan turvata tarvittava asiantuntemus. Tavaramerkkilain 76-78 §:t vastaavat hyvin pitkälle nykyisin voimassa olevia säännöksiä.

Laamanni Tuomas Nurmi

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 650	Porkkalankatu 13	029 56 44200	029 56 44417	helsinki.ko@oikeus.fi
00181 HELSINKI	00180 HELSINKI			